

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (ECONOMICS)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025
THIRD SEMESTER

Subject: Rural Economics (ECOMJC-303)

Date: 05/12/2025

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1. Discuss the methods of rural resource management and development.
  2. Evaluate the impact of globalization on rural occupations and income distribution.
  3. Examine the role of cooperative finance agencies in promoting rural development.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1. Explain the status and challenges of rural electrification in India.
  2. Evaluate the importance of integrated rural infrastructure for sustainable development.
  3. Evaluate the role of modern technology in accelerating rural economic development.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
- a. Describe the types of rural industries .
  - b. Discuss the issues of rural sanitation
  - c. Describe the main components of Rural Economics

मराठी रूपांतर

- सूचना :** १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
२) उजवीकडील तकत्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१. ग्रामीण संसाधन व्यवस्थापन आणि विकासाच्या पद्धतींची चर्चा करा.
  २. ग्रामीण व्यवसाय आणि उत्पन्न वितरणावर जागतिकीकरणाचा परिणाम मूल्यांकित करा.
  ३. ग्रामीण विकास प्रोत्साहित करण्यामध्ये सहकारी वित्त संस्थांची भूमिका तपासा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१. भारतातील ग्रामीण विद्युतीकरणाची स्थिती आणि आव्हाने स्पष्ट करा.
  २. शाश्वत विकासासाठी एकात्मिक ग्रामीण पायाभूत सुविधांचे महत्त्व मूल्यांकित करा.
  ३. ग्रामीण आर्थिक विकास वेगवान करण्यामध्ये आधुनिक तंत्रज्ञानाची भूमिका मूल्यांकित करा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
- अ) ग्रामीण उद्योगांचे प्रकार स्पष्ट करा
  - ब) ग्रामीण स्वच्छतेच्या समस्यांची चर्चा करा.
  - क) ग्रामीण अर्थशास्त्राचे मुख्य घटक स्पष्ट करा